

POSUDEK *DIPLOMOVÉ* PRÁCE

Typ posudku: konzultantský

Autorka práce: Monika Frantová

Název práce: Agrese a násilí vůči pedagogům pohledem pedagogů na gymnáziích

Vedoucí práce: PhDr. Martin Cejp, CSc, doc. Milan Tuček, CSc

Oponent: doc. PhDr. Pavel Kuchař, CSc

Navržené hodnocení: velmi dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Projekt diplomové práce měl širší záběr a zahrnoval různé typy středních škol. Jeho faktické zúžení na gymnázia (ve vlastním šetření pak na výzkum mezi pedagogy na jednom státním a jednom soukromém gymnáziu) je v úvodu práce dostatečně vysvětleno. I když k otevřenému násilí dochází na gymnáziích jen výjimečně, další formy agrese vůči pedagogům se zde nepochybně relativně často vyskytují, jak je i vlastním šetřením doloženo. Určitou nejasnost, která se váže na vymezení toho, co není a co již je agrese v prostředí gymnázia, řešila autorka tak, že v polostrukturovaných rozhovorech předložila k posouzení respondentům podrobný seznam forem násilí a agrese, přicházejících v úvahu, který odvodila na základě rozsáhlého studia odborné literatury. Navíc v druhé verzi diplomové práce doplnila šetření o nestrukturované rozhovory s oslovenými pedagogy na téma chování dnešních gymnazistů, které ve svém výsledku problematiku agrese a násilí zarámovalo do širších souvislostí.

Práce má zřetelné zformulovaný cíl, odpovídající způsob, obsah a formu provedeného výzkumu včetně došetření. Tento vlastní výzkum pak dostatečně cíl práce naplňuje. Výklad je přehledně strukturovaný, jednotlivé části na sebe logicky navazují. Autorka podrobně vysvětluje pojmový aparát, podává podrobnou informaci o zpracování tématu a jeho konceptualizaci v odborné literatuře, uvádí problematiku agrese do souvislosti s problematikou socializace v individualizované společnosti. Z provedeného šetření a došetření se jí daří podat plastický obraz toho, jak zkoumanou problematiku vnímají pedagogové, který v určitém směru přesahuje či doplňuje poznatky a koncepty z úvodní přehledové části práce. V diskusi pak reflektuje možnosti a meze sebraného datového materiálu.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Vzhledem k tomu, že práce se pohybuje na pomezí několika vědních disciplín, čerpá z rozsáhlé literatury z řady oblastí (sociologie, pedagogika, sociální psychologie, kriminologie...). Z tohoto důvodu mají prostudované podklady často povahu základních (učebnicových) textů. Zastoupení cizojazyčné literatury je sice minimální, ale týká se těch oblastí násilí ve škole, které zatím nejsou v českém prostředí časté (mobbing, cyberbullying), takže nejsou u nás zatím dostatečně zpracovány. Je třeba ocenit, že vyčerpávajícím způsobem jsou pokryty výzkumy z posledních let.

3. *Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?*

V původní verzi diplomové práce, která nebyla v červnu 2011 úspěšně obhájena, byl výzkum postaven na polostrukturovaných rozhovorech, které tím, že předkládaly dotázaným pedagogům k vyjádření předem vymezený seznam různých forem násilí a agrese, nedávaly prostor k širšímu uchopení či reflexi problematiky a vlastně do jisté míry zpochybňovaly smysl užití kvalitativní metodologie. Doplnění šetření o druhé kolo tentokrát zcela nestandardizovaných rozhovorů dalo možnost toto původní problematické omezení do jisté míry překonat. V tomto ohledu vzniká určité pochybnost spojená s tím, zda oslovení stejných respondentů, byť s velkým časovým odstupem, bylo tím nejvhodnějším řešením. Myslím, že i analytická část tuto skutečnost dostatečně nereflektuje a rozebírá data jako dva samostatné a oddělené výzkumy.

Považuji za nevyužitou šanci např., že nebyli dotazováni ředitelé, že s tématického zaměření výzkumu se vytratila asertivita, že ve výzkumu nebyli dotazováni studenti.

V diplomové práci jsou užity standardní postupy analýzy kvalitativních dat daných typů (polostrukturovaný a nestrukturovaný rozhovor). Analytické části by bylo možné vytknout, že je zatížena z mého pohledu příliš mechanicky přejatými a často zbytečně rozsáhlými citacemi z rozhovorů.

4. *Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěla?*

Autorka je si vědoma, že provedená sonda mezi pedagogy na dvou gymnáziích ji dává jen omezené možnosti. Zobecnující závěry, ke kterým autorka došla na základě analýz dat, jsou dostatečně těmito daty podložené.

5. *Jsou v práci autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?*

Ano.

6. *Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?*

Po formální stránce je práce bezchybná. Je napsaná dobrou češtinou.

7. *Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).*

Za určitý nedostatek považuji učebnicový charakter převážné části textu. Diplomová práce tak nabývá charakteru základní učebnicové příručky (určené nejspíš samotným učitelům či pro pedagogické fakulty).

8. *Náměty na diskuzi při obhajobě práce.*

Jak škola reaguje na potřebu určitého asertivního chování v současné společnosti. Mají být pedagogové více asertivní vůči studentům, v jaké míře mají vychovávat či tolerovat asertivitu u studentů, kde končí asertivita a kde začíná násilí.

Celkové hodnocení práce:

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře. Toto hodnocení vychází z dílčích výhrad, které jsem uvedl výše.

Datum:

Podpis: